

Reguleringsmyndigheten
for energi

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 28.11.2025

Vår ref.: 202519831-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2025/1081-13

Godkjenning av retningslinjer for forskrift om systemansvaret i kraftsystemet

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har vurdert Statnett SF som systemansvarlig (Statnett) sine retningslinjer til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (fos) §§ 5, 7, 8a, 9, 12, 14, 14a, 18 og 22.

RME viser til Statnetts oversendelse av forslag til retningslinjer for utøvelse av systemansvaret. Vi fikk oversendt forslag til godkjenning 30. september 2025. I henhold til systemansvarsforskriften § 28a første ledd skal retningslinjene godkjennes av RME før de er gjeldende. Statnett hadde forslag til retningslinjer og vedlegg på høring fra 13. juni 2025 til 31. august 2025.

Statnett hadde også flere vedlegg på høring tilknyttet retningslinjene for systemansvarsforskriften § 9 og 14a. Disse omfatter vilkår for FCR og FFR, veileder om søknadsplikt, samt oppdatert parameterliste for overføring, luftline og kabel.

Høringsinnspill

Statnett fikk gjennom høringen innspill fra 10 aktører på de foreslåtte retningslinjene, og har gjort noen justeringer som følge av tilbakemeldingene fra bransjen.

Mesteparten av høringsinnspillene ble gitt til endringene av retningslinjene til systemansvarsforskriftens §§ 5, 7 og 9 og tilhørende vilkårssett.

Høringsinstansenes innspill til §§ 5 første ledd og 7 annet ledd vedrørende bruk av avtaler om overskridelse av maksimale overføringsgrenser, er delvis overlappende og derfor gjengitt samlet av Statnett. Høringsinstansene er generelt positive til forslaget om at flaskehalser i kraftsystemet kan håndteres gjennom avtaler som tillater overskridelse av maksimale overføringsgrenser i visse driftssituasjoner. De vurderer dette som et tiltak som gir nettselskapene større ansvar og fleksibilitet i eget nett, og som kan bidra til bedre utnyttelse av deres egne eksisterende infrastruktur. Samtidig etterlyser noen av dem tydeligere retningslinjer for når slike avtaler er aktuelle, samt presiseringer av ansvarsforhold ved avbrudd og feil. Flere instanser peker på at dagens formuleringer er uklare og bør konkretiseres for å sikre forutsigbarhet og korrekt praktisering.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigeten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Statnett presiserer at anleggseier har full bestemmelsesrett over egne anleggsdelers overføringsgrenser, og at overskridelse kun kan skje etter avtale. Systemansvarlig har justert retningslinjene for fos § 7 annet ledd for å tydeliggjøre at ansvar etter en avtale iht. fos § 7 annet ledd ikke omfatter feil i overliggende nett. Selv om det ikke gis en uttømmende liste over aktuelle tilfeller, fremhever Statnett at det er nettselskapene som er best egnet til å vurdere risiko og identifisere muligheter for lokal fleksibilitet, og at avtaler kan være relevante ved ønske om å opprettholde masket drift.

Høringsinstansenes innspill til retningslinjene til fos § 7 første ledd, deler av § 14a og deler av § 18 første ledd vedrørende maksimale overføringsgrenser og bruk av koordinatpunkt, temperaturmålinger og sensordata er delvis overlappende og derfor gjengitt samlet her. Flere høringsinstanser støtter at systemansvarlig tar i bruk sanntidsdata som temperaturmålinger, sensordata og geografiske koordinater for å fastsette dynamiske overføringsgrenser. Det pekes på at værforhold som vindhastighet kan ha stor betydning for overføringsevnen, særlig i områder med vindkraftproduksjon. Samtidig etterlyses tydeligere retningslinjer for hvordan kapasitet faktisk beregnes når slike målinger benyttes. Det er bred enighet om at utvidet rapportering av slike data er positivt, men at det må være fleksible løsninger og trinnvis innføring, gitt tekniske og praktiske utfordringer. Flere instanser understreker at konsesjonærer må ha gjensidig tilgang til sanntidsdata dersom de skal rapportere inn informasjon som brukes operativt av systemansvarlig. Systemansvarlig bekrefter at vindhastighet hensyntas gjennom sensordata. Det legges til rette for fleksibel rapportering av referansedata, og det åpnes for flere koordinatpunkter per overføring. Systemansvarlig erkjenner behovet for at konsesjonærer får tilgang til relevante driftsdata og vil arbeide videre med løsninger for dette. Justeringer er gjort i retningslinjene til § 18 og vedlegget til § 14a basert på høringsinnspillene.

Knyttet til fos § 5 tredje ledd har noen av høringsinstansene uttrykt bekymring for at retningslinjenes oppdatering slik at de tydeligere er i tråd med CACM kan begrense systemansvarliges virkemidler ved energiknapphet, særlig muligheten til å endre budområder. Systemansvarlig bekrefter at denne hjemmelen ikke lenger anses som egnet, og viser til at virkemidler for håndtering av energiknapphet skal følge egne forskrifter. Forslaget til retningslinjer sendes uendret til RME for godkjenning.

Statnett har fått flere innspill til retningslinjene til fos § 7 annet ledd vedrørende informasjon om snittdefinisjon og temperaturavhengige driftsmessige overføringsgrenser. Flere høringsinstanser etterlyser bedre og mer automatisk tilgang til informasjon om snittdefinisjoner og temperaturavhengige overføringsgrenser, og mener at data ikke bør deles kun «på forespørsel». Systemansvarlig har forståelse for behovet og vil arbeide med løsninger for enklere og mer tilgjengelig datadeling, men viderefører forslaget til retningslinjer uendret. Statnett mener at «på forespørsel» reflekterer gjeldende praksis og mulighetsrom, de vil oppdatere retningslinjene så snart løsninger for dette er på plass.

Statnett mottok flere innspill fra kraftprodusenter vedrørende forslagene til nye retningslinjer for fos § 9 og tilhørende vilkårssett. Disse innspillene ble sortert etter tematikk med en felles merknad fra Statnett per tema. Det kom flere innspill til det nye dokumentet *FCR vilkårssett 2*. Hafslund er positive til å gå bort fra EDI og innføring av BSP. Hafslund etterlyser tydeligere praksis rundt bytte av leveransepunkt mellom stasjonsgrupper, spesielt i lys av vilkårsartikkel 16, og ønsker klarhet i hvordan Statnett vurderer slike forespørsler. Systemansvarlig presiserer at leverandører må kontakte Landssentralen før de oppdaterer systemdata ved bytte av leveransepunkt mellom egne stasjonsgrupper i samme budområde. Endringer kan avvises dersom de forverrer lokale flaskehalser, og det finnes foreløpig ingen automatisk mekanisme for slik avvisning. Inntil videre vil Landssentralen informere aktørene om berørte stasjonsgrupper og perioder, og aktørene må ta hensyn til dette ved omdisponering. Vilkarsteksten er justert for å tydeliggjøre denne praksisen. Statkraft påpeker behovet for bedre beskrivelse av vilkår for ny prekvalifisering, og understreker at prosessen er kostbar og bør kun utløses av tungtveiende grunner. Systemansvarlig har valgt å ikke spesifisere dette i vilkårene, men viser til dokumentet *Technical Requirement for FCR Provision in the Nordic Synchronous Area*, hvor utløsningsfaktorer som vesentlige endringer i tekniske krav eller utstyr er nærmere beskrevet.

En aktør viser til artikkel 7 i FCR-vilkårene og anbefaler at stasjonsgruppeinndelingen harmoniseres på tvers av energi- og balansemarkedene for å redusere kompleksitet. Det pekes også på at endringer i stasjonsgruppens sammensetning er ressurskrevende, og at det derfor bør tilstrebes stabilitet over tid. Systemansvarlig tar innspillet med videre og presiserer at dagens praksis tilsier at et reguleringsobjekt kun skal tilhøre én stasjonsgruppe, og at det ikke skal være ulike grupper på tvers av reservemarkeder.

Statnett har justert ordlyden i vilkårsartikkel 21 for å tydeliggjøre bruk og avkortning, og eksempler vil publiseres på nettsiden. Skagerak Energi etterlyser konkret dato for overgang til nytt markedssystem (FNMMS), og Statnett planlegger å informere aktørene høsten 2025, med minst to måneders varsel før oppstart.

Flere høringsinstanser støtter forslaget til retningslinjer til fos § 14 annet ledd og mener det gir tydeligere krav til rapportering og vurdering av funksjonalitet i nye og endrede produksjonsanlegg. Det pekes på at områdekonsesjonærer må vurdere om småkraftverk og summen av mange små anlegg kan ha vesentlig betydning for regional- eller transmissjonsnettet, og at dette medfører økt administrativt arbeid. Samtidig etterlyses veiledning om grenseverdier og definisjoner for slike vurderinger. Systemansvarlig ønsker ikke å fastsette en snever definisjon og vil heller utvikle felles praksis i dialog med konsesjonærene. Systemansvarlig ser at det vil være behov for videre dialog for å utvikle felles praksis og redusere saksbehandlingstid. Forslaget til endringer i retningslinjene sendes uendret til RME for godkjenning.

RMEs vurdering

RMEs vurdering er at forslaget til retningslinjer bidrar til en transparent og forutsigbar utøvelse av systemansvaret. Systemansvarlig har utarbeidet forslag til retningslinjer, hatt det på høring i bransjen og vurdert høringsinnspill fra aktørene. Innholdet i retningslinjene utvikles over tid og skal hele tiden ha som formål å bidra til transparens og forutsigbarhet for aktørene. Overordnet anser RME hørings svarene og høringsprosessen som tilfredsstillende. Vi mener at systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer er i tråd med dette formålet.

RME godkjenner retningslinjene til systemansvarsforskriften §§ 5 annet ledd, 5 tredje ledd, 5 femte ledd, 7 første ledd, 7 annet ledd¹, 8a, 9, 12, 14, 14a, 18 og 22 med forbehold om at Statnett oppdaterer retningslinjene i henhold til våre kommentarer før publisering. RME avviser forslaget til retningslinjer etter fos §§ 5 første ledd og 7 annet ledd som omhandler avtaler om overskridelse av maksimale overføringsgrenser i håndtering av flaskehalser. Dette er videre begrunnet under i avsnittene.

§§ 5 første ledd og 7 annet ledd - Avtaler om overskridelse av maksimale overføringsgrenser i håndtering av flaskehalser

RME avslår Statnetts forslag til retningslinjer om avtaler med konsesjonærer om overskridelse av maksimale overføringsgrenser i håndtering av flaskehalser.

I forslaget til retningslinjer for § 5 første ledd står det «En flaskehals regnes som håndtert når det i henhold til fos § 7 annet ledd annet punktum er avtalt med anleggskonsesjonær en fastsatt driftsmessig overføringsgrense som i enkelte driftssituasjoner kan medføre overskridelse av en anleggsdels maksimale overføringsgrense. Systemansvarlig vil i slike tilfeller forholde seg til den avtalefestede driftsmessige overføringsgrensen, og vil ikke gripe inn før denne fastsatte grensen overskrides.»

Videre står det i forslaget til retningslinjene for § 7 annet ledd «I avtalene blir det presisert hvilke(t) utfall som kan gi overskridelse og hvilke anleggsdeler som vil bli påført overskridelse. Det fremgår også hvor stor denne overskridelsen vil kunne bli. Ved inngåelse av avtaler etter fos § 7 annet ledd vil netteier påta seg ansvaret for mulige overskridelser av angitte anleggsdelers maksimale overføringsgrense som følge av utfall som angitt i avtalen.»

Systemansvarsforskriften § 5 første ledd slår fast «Systemansvarlig skal håndtere alle flaskehalser i regional- og transmisjonsnettene.» De overordnede prinsippene for utøvelse av systemansvaret, jf. fos § 4, tilsier at Statnett har det overordnede ansvaret for å følge opp og samordne konsesjonærenes disposisjoner i flaskehalshåndteringen for å sikre en helhetlig og samfunnsmessig rasjonell drift. Overordnet mener RME at formålet med bestemmelsen er at systemansvarlig skal ha oversikt over regional- og transmisjonsnettene, og sørge for at det blir driftet på en forsvarlig måte. Driften skal da håndteres både med hensyn til hva som er å regne som driftsmessig forsvarlig, og hva som er samfunnsmessig rasjonelt. RME mener at dette innebærer at det ikke er tilstrekkelig å inngå en avtale med konsesjonær for å anse en flaskehals som håndtert. Det innebærer at det overordnede ansvaret ikke kan delegeres bort. Systemansvarlig vil fortsatt ha et overordnet ansvar for at konsesjonærer håndterer driften på en tilfredsstillende måte.

RME oppfatter at kriteriene som nettselskapene må oppfylle for å inngå slike avtaler og hvordan det er forventet at selskapene kan håndtere flaskehalser i regionalnettet ikke er tydelig beskrevet. Det mangler tydelighet i hvordan Statnett eller nettselskapene skal holde oversikt over alle disse ulike avtalene.

---

¹ RME avslår deler av forslaget som omhandler avtaler om overskridelse av maksimale overføringsgrenser i håndtering av flaskehalser. Dette er beskrevet lenger ned i brevet.

Samlet er RMEs vurdering at retningslinjene til fos §§ 5 første ledd og 7 annet ledd har beskrivelser som ikke er i tråd med Fos. Det følger klart av forskriftens ordlyd at systemansvarlig skal håndtere alle flaskehalsene i transmisjons- og regionalnettet, og det forutsetter at systemansvarlig har nødvendig oversikt over og ansvar for å samordne nettselskapenes virkemidler i flaskehalshåndteringen. Dette er vesentlig for å sikre en helhetlig og samfunnsmessig rasjonell drift av kraftsystemet. Dette er etter RMEs vurdering ikke tilstrekkelig ivaretatt i det foreliggende forslaget ettersom ansvarsforholdet og praksisen ikke er tydelig nok beskrevet i samsvar med forskriftens bestemmelser.

På denne bakgrunn så vil RME avslå forslaget til retningslinjene. Systemansvarlig anmodes til å videreutvikle retningslinjene i tråd med forskriftens formål og krav, og sikre at ansvarsforhold er tydelig, koordinert og underlagt nødvendig kontroll av systemansvarlig.

Med hilsen

Candice Yu
Seniorrådgiver

Godkjent av Inger Cathrine Bugge
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

STATNETT SF - Adele Moen Slotsvik
STATNETT SF - Urd Sira
STATNETT SF - Pia Roll
STATNETT SF - Eirin Marie Saure Syvertsen